

Nr 71.

Av herr **Johansson** i Väby **m. fl.**, om upphävande av stadgandet i 50 § 2 mom. fattigvårdslagen.

I lagen om fattigvården den 14 juni 1918 har såsom huvudregel uppställt, att fattigvårdssamhälle, som enligt 1 § lämnat fattigvård åt någon, vilken har hemortsrätt inom annat samhälle, har rätt att av detta senare erhålla ersättning för den lämnade fattigvården. Det enda undantaget från denna princip har lagfästs uti 50 § 2 mom. fattigvårdslagen, som lyder:

»Ersättning enligt 1 mom. utgår ej för fattigvård, som bestått i bekostande åt skolbarn av kläder, underhåll eller annat, som avser att sätta dem i tillfälle att begagna skolundervisningen,

läkar- eller förlossningshjälp eller medicin, då hjälpen eller medicinen lämnats annorledes än i förening med vård å anstalt eller

begravningshjälp.»

Den förhoppning, som fattigvårdslagstiftningskommittén i sin motivering för detta undantag uttalade, att ett stort antal tvisteämnen genom dessa bestämmelser skulle vara undanröjda synes icke hava förverkligats. Tvärtom torde numera förekomma en mängd fattigvårdsprocesser rörande vad som är att hänföra till särskilt »bekostande åt skolbarn av kläder, underhåll eller annat, som avser att sätta dem i tillfälle att begagna skolundervisningen».

Bestämmelsen om att »läkar- eller förlossningshjälp eller medicin, då hjälpen eller medicinen lämnats annorledes än i förening med vård å anstalt eller begravningshjälp» icke skall ersättas av hemortskommunen verkar i många fall synnerligen orättvis mot avsides, långt från sjukvårdsinrättningar liggande småkommuner. Det har sålunda förekommit, att en person tillfälligt inkommit i en kommun, som saknat såväl sjukvårds- som fattigvårdsanstalt, och där blivit i behov av vård, som ådragit fattigvårdssamhället kostnader utan att detta haft möjlighet återfå dessa kostnader av hemortskommunen eller annan. Om denne däremot kommit till ett stadsamhälle eller en kommun med fattigvårdsanstalt, och kunnat intagas där, hade hemortskommunen fått ersätta kostnaderna.

I obygden, där man ofta har milslång väg till läkaren, blir ett läkarebesök så dyrt, att fattigvårdsstyrelserna, liksom även enskilda ibland få göra,

på grund av kostnaderna ofta dra sig för att anlita läkaren. Detta i all synnerhet om den sjuke är en fattig, som i hemortsavseende tillhör en annan kommun.

Exempel saknas icke därpå, att fattigvårdsstyrelsen i vistelsekommun fått betala upp till nära 300 kronor för läkarevård och medicin, under det att hemortskommunen för samme understödstagare fått utgiva 5 kronor till mat under tillfrisknandet. Detta synes oss vara synnerligen olämpligt. Det är ju utgift som utgift. Den ena är för den behövande lika nödvändig som den andra. Men den ena utgiften skall drabba vistelsekommunen och den andra hemortskommunen.

År 1928 väcktes i andra kammaren motion, nr 190, med förslag om ändring i fattigvårdslagens 50 § 2 mom., i anledning av vilken motion yttrande infordrades från fattigvårdskonsulenterna, vilka yttranden i sammandrag återgivnas i statens fattigvårdsinspektör G. H. von Kocks till andra lagutskottet avgivna yttrande i anledning av motionen.

Enligt detta yttrande hava 6 fattigvårdskonsulenter tillstyrkt ändring i enlighet med motionen, under det att 3 konsulenter yttranden gått i avstyrkande riktning. Kanslirådet själv avstyrker motionen och tillstyrker en allsidig utredning rörande önskvärdheten och lämpligheten av ändringar i ifrågavarande lagrum.

Ur kanslirådets yttrande må särskilt anföras:

»T.f. konsulenten i åttonde distriktet, vilken såsom ordförande i en av våra större landskommuners fattigvårdsstyrelser har en stor erfarenhet i fattigvårdsfrågor, anser förslaget värt att stödjas. Bestämmelsen i fråga torde icke hava i nämnvärd mån minskat processernas antal utan snarare bidragit till ökade tvister och meningsskiljaktigheter. Förhållandet vore vanligen så, att fattigvårdsbehov av mer omfattande eller varaktig natur föreläge, innan bidrag till kostnaden för läkarevård och medicin begärdes. En hänvändelse till hemortskommunen vore således i varje fall nödvändig, och oftast vore ett bestridande av kravet, om hemortsrätten vore klar, förorsakat av ovisshet i fråga om understödets fördelning. Även för den nödställda medförde förevarande bestämmelse vissa olägenheter, i det att fall kunde påvisas, då en fattigvårdsstyrelse avlagit begäran om bidrag till kostnader för läkare och medicin, ehuru verkligt behov förelegat, därför att ersättning av hemortskommun icke kunnat erhållas. En annan mindre tilltalande konsekvens av bestämmelsen i fråga vore, att lagen kringginges för att ersättning skulle kunna av hemortskommun erhållas i fall, där sådan eljest vore utesluten. En fattigvårdsstyrelse kunde således bevilja en familj ett kontant understödsbelopp, ehuru styrelsen visste, att understödet vore avsett att användas till inköp av kläder till skolbarn eller till läkarevård och medicin.»

Vi äro fullt förvissade om att detta yttrande, avgivet av en person, som enligt kanslirådets mening »såsom ordförande i en av våra större lands-

kommuners fattigvårdsstyrelser har en stor erfarenhet i fattigvårdsfrågor», är värt allt beaktande.

Den ifrågavarande undantagsbestämmelsen i fattigvårdslagens § 50 mom. 2 är till uppenbar skada icke endast för fattigvårdssamhällena sins emellan utan även för dem, som skola omhänderhava fattigvården och för de personer, som äro i behov av understöd av ifrågavarande art.

Vi anse emellertid icke, att ett borttagande av dessa undantagsbestämmelser i § 50 mom. 2 behöver föranleda en ändring av bestämmelserna rörande förvärv av hemortsrätt i fattigvårdshänseende, ehuru väl principen om att fattigvård, som icke ersättes av hemortskommunen, icke heller skall föranleda hinder för hemortsrättsförvärv blir bruten.

Bestämmelsen om förvärv av hemortsrätt synes oss icke hava sådant samband med bestämmelsen om vilka fattigvårdskostnader, som böra ersättas av hemortskommunen, att en ändring av den ena ovillkorligen förutsätter ändring av den andra.

Med stöd för vad vi härovan anført få vi hemställa,

att undantagsbestämmelserna uti 50 § 2 mom. måtte upphävas och att sålunda all den fattigvård, som fattigvårdssamhälle utgivit för till annat fattigvårdssamhälle hörande understödstagare, skall ersättas av hemortskommunen samt i de fall, då 60 § är tillämplig, av staten, samt

att härav påkallade lagändringar måtte utformas av vederbörande utskott.

Stockholm i januari 1930.

Otto Johansson.

Verner Hedlund,
Östersund.

F. O. Ericson,
Boxholm.

Thore Alströmer.

Reinhold Selberg.

P. J. Näslund.

Linus Andersson.
